1) ***Maailmantalouden ja -järjestyksen suuri*** muutos *Kiinan nousu ja USA:n suhteellinen heikkeneminen.*
   Entä tavanomainen järjestelmien konvergenssi eli tuleeko tai pitäisikö EKP:sta tulla Kiinan mallin mukaan Euroopan kommunistinen puolue? Joka tapauksessa eri nimityksiä tottelevien oligarkkien valta on lisääntynyt muutaman viime vuosikymmenen kuluessa kaikkialla maailmassa ja siihen reaktiona populismi ja nationalismi molempien tietyssä mielessä luonnolliset rajat ylittävällä tavalla (siis demokratiaa ilman edes lievää populismia ei ole olemassa missään jne). Kuulostaa vitsiltä ja on vitsi, mutta silti pohjimmiltaan erittäin vakava tulevaisuuden kysymys, joka ei ole lainkaan ohuen teoreettinen.
2) ***Algoritmit, mielten manipulaatio ja liian isot yhtiöt*** *(fb, google jne ml finanssisektori, joka pitäisi kai pistää palasiksi niin kuin standard oil aikanaan – ja estää samalla vallan keskitys valtiolle. En tiedä algoritmeista juuri mitään, eikä Suomi vaikuta näissä isoissa asioissa, mutta hyvä olisi ymmärtää missä pään yläpuolella mennään. Ja vaikka yläpuolella mennään, kymmenien miljardien hukkaaminen hävittäjiin ei tässä isossa asiassa auta yhtään. Missä auttaa ja auttaako missään, siitä sopisi vakavasti keskustella, sillä asia lienee vielä asia omassa vallassamme? Vai onko sekään?*
3) ***Miten markkinatalous toimii****, miten yhtiöt toimivat ja missä niiden myönteinen rooli.*
   Nykyinen sotesotku on kauhukuva, kummallinen sekoitus idealismia (sinisilmäisyyttä ja herkkäuskoisuutta ja molempien hyväksi käyttöä), poliittista korruptiota ja hyvin kalliiksi käyvää byrokraattisen valvonnan tunkemista kaikkialle, veikeää kyllä ”markkinaistamisen” ja ”normien purun” hämäävillä tunnuksilla.
   Luodaan rakennelmia, jonkinlaisia hybridimarkkinoita, joissa kysyntä rajaton, kilpailu olematonta ja laskun maksaa aina viime kädessä valtio eli veronmaksajat. Jos ei tässä (sis kaikessa toimivien järjestelmien rikkomisessa ja yhteisen omaisuuden hävittämisessä) näe moral hazard-paikkaa eikä pitkää askelta yhteiskuntaa koossa pitävien rakenteiden pirstomiseksi, niin ei sellaisia olekaan. Ollaan rauhassa.

4) *Tästä ei pitäisi edes keskustella, Jyrki lehtola on vain yksikertaisesti seppelöitävä akateemikoksi pelkästään tämä yhden kolumninsa ansiosta (IS 9.1.2019), josta alla olennaiset otteet:*

”Nationalistit reagoivat tapahtumiin etsimällä ihmisoikeussopimuksia revittäviksi ja yleistämällä muutaman yksilön teot koko ryhmän ominaisuudeksi. Idealistit keskittyvät syyttämään mediaa perspektiiviharhan luomisesta, koska myös suomalaiset raiskaavat ja korostavat, ettei omaa kulttuuria voi tunkea väkisin edes niille, jotka juuri tunkeutuivat alaikäiseen väkisin.

Voihan. Filosofi Slavoj Žižek on kirjoittanut, että **”tarvitaan tietyt kaikkia sitovat vähimmäisohjeet, joiden ’eurosentrisyyttä’ ei pidä pelätä: uskonnonvapaus, yksilönvapauden suoja ryhmän painostusta vastaan, naisten oikeudet ja niin edelleen”.**

Näiden ohjeiden puitteissa tarvitaan suvaitsevaisuutta toisten elämäntapoja kohtaan ja jos kaikki valuu väärille reisille, tarvitaan lain voimaa. Mikä tuossa on niin vaikeaa?”

Siis onhan näitä isoja asioita. Ympäristö. Väestönkasvu ja hallitsemattomat väestöliikkeet. Tyttöjen silpominen ja naisten alistaminen, miestenkin. Orjuus. Sosiaalinen polarisoituminen. Ihan kunnolla voisi keskustella työttömyydestä & syrjäytymisestä & peritystä huono-osaosuudesta & gettoistumisen/jengiytymisen/heimoistumisen/mafiamuodostuksen vaaroista, jotka meillä ovat vielä vähäisiä mutta tuloillaan sitä mukaa kun julkista sektoria romutetaan.
Työtä pitäisi oikeasti järjestää, ja töihin pakottaakin. Kun yritykset eivät työllistämiseen näy pystyvän, valtion ja kuntien on asia hoidettava. Kalilsta? Markkinoita vääristävää? Sorit siitä. Paljon maksaa minuutti rauhaa Euroopassa, siis sodan sijaan.

Siellä missä valtio ei tarjoaa turvaa, ml laki ja järjestys, siellä tilalle astuvat aina klaanit ja mafiat. Niin se vain on.Tästä on hyvä lähteä. Ja todellista asioihin tarttumista turhaan odotellessa: mahdollistakaa edes kätevä ja kohtuuhintainen kuolemanpilleri kansalaisille. Ei tätä esperoiden hoivaan joutumista jaksa odotella.